

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์: กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
Legal Measures Regarding People's Participation in the Alcoholic Beverage Control
Committee: A Case Study of a Local Administrative Organization

วิทวัส ผาบสิมมา

Withthawas Pharbsimmar

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Lecturer at the Faculty of Law College of Asian Scholars

Corresponding author. Email: withthawas@cas.ac.th

(Received: February 15, 2023; Revised: March 13, 2023; Accepted: March 16, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยเอกสารเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดกฎหมายกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ โดยกำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การกำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะส่งผลทำให้ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหารวมไปถึงการจัดทำนโยบายเพื่อควบคุมแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น

คำสำคัญ : เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, คณะกรรมการ , การมีส่วนร่วม

Abstract

The purpose of this research paper was to study the concept of legal measures on public participation of the Alcoholic Beverage Control Committee, a case study of a local government organization. Study the laws related to public participation regarding alcohol control committees of local governments in foreign countries and Thailand. To make aware of legal problems and legal solutions regarding the participation of the people of the Alcohol Control Committee in local government organizations. There should be public participation of the alcohol control committees of local governments. by establishing laws, mechanisms for public participation to local government organizations which local government organizations are independent in deciding on a plan to fully manage alcohol-related problems by establishing a local alcohol policy The local administrative organization has the authority to formulate an action plan for

alcohol-related policy. Determination of public participation of the alcohol control committees of local governments. will result in Thailand being able to solve problems effectively.

Recommendation: A case study on public participation of alcohol control committee of local administrative organization There should be a mechanism for public participation in local administrative organizations, leading to local administrative organizations. Have the right to decide to develop plans to manage relevant issues, including the development of local alcohol control policies.

Keywords: Alcoholic Beverages, Local Government Organization, Board, participation

1. บทนำ

ในอดีตปัญหาของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามที่รัฐบาลได้วางนโยบายในการแก้ไขปัญหา ยังไม่มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลที่ชัดเจน การบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ไม่สามารถที่จะควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นให้ตรงตามวัตถุประสงค์และตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ ด้วยเหตุจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยกันหลายประการ ทั้งจากตัวบทกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ สภาพแวดล้อมของสังคมในแต่ละภูมิภาค วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมท้องถิ่นชนบทและสังคมเมืองที่มีความแตกต่างกัน ประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีความเสมอภาค ยุติธรรม และทัดเทียมกันในสังคม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย รวมถึงนโยบายของรัฐยังมีประเด็นปัญหาตามนโยบายเปิดประเทศเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แนวมาตรการต่างๆ ที่รัฐออกมาควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังไม่มีผลการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยกันหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2546 เป็นต้น แต่กฎหมายเหล่านี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่ลดการบริโภคและรักษาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่อย่างใด

นอกจากนี้เจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

จากการดื่มสุราเป็นเหตุให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาครอบครัว ปัญหาในด้านอุบัติเหตุและอาชญากรรมซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ได้มีการกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยควรปรับปรุงบทนิยาม องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดต่างๆ และอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รักษาการรวมทั้งของโครงสร้างของสำนักงาน บทบัญญัติการโฆษณา การส่งเสริมและสนับสนุนบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษ เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจโทษและพิษภัยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 รวมถึงบทกำหนดโทษ ที่กำหนดไว้ทั้งโทษจำคุก และโทษปรับ และควรมีการลงโทษอย่างจริงจังต่อผู้ที่ฝ่าฝืนตามบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาเห็นถึง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น

นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8 นอกจากนี้ตามมาตรา 9 คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ยังมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 16 อาทิ เช่น เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ ฯ ในส่วนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ยังได้มีการกำหนดการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แยกหน่วยงานในระดับ การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ คือกรุงเทพมหานคร แยกเป็นอิสระจากคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชุดใหญ่ตามมาตรา 18 คือ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และราชการส่วนกลางได้มีการแบ่งอำนาจในการควบคุมไปยังองค์กรส่วนภูมิภาคโดยให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด โดยประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของจังหวัดและยังให้อำนาจในการแต่งตั้งไปยังผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกินสี่คน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าถึงถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเป็นการให้ความรู้กับประชาชนผ่านการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักโทษจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและในเรื่องของจารีตประเพณี การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย นอกจากนี้การให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็นับว่ามีความสำคัญและมีอิทธิพลทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องมีการดำเนินการร่วมกันทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน และมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันการเปิดโอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น และภาคประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการติดตามผลในความรู้เกี่ยวกับผลเสียที่เกิดขึ้นจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะทำให้ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหา และลดปัญหาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่เวลาดื่มเข้าไปอาจจะเกิดอุบัติเหตุในการเดินทางรวมถึง ในด้านความปลอดภัยในชีวิต และเป็นการลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น ทำหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหลายหน่วยงานจะพยายามรณรงค์เกี่ยวกับการ ลดละเลิกอบายมุข โดยเฉพาะการดื่มสุร่าไม่ว่าจะเป็นส่วนของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม หรือแม้แต่ภาคเอกชน เช่น มูลนิธิเมาไม่ขับ เป็นต้น พยายามที่จะกระตุ้นให้คนไทยลดละเลิกสิ่งเสพติด อันจะก่อให้เกิดผลเสียทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม แต่ผลที่ตามมาที่ยังไม่ค่อยจะประสบความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากกรณีการกระตุ้นหรือให้งดการดื่มสุร่าในช่วงเทศกาลต่างๆไม่ว่าจะเป็นเทศกาลสงกรานต์ หรือเทศกาลปีใหม่สุดท้ายก็ยังถือว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะแม้คนทั่วไปจะรู้ว่าสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุดถึงขั้นเสียชีวิตและมีผู้บาดเจ็บคือผลสะท้อนจากการดื่มสุร่าแล้วขับ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบัญญัติกฎหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ขอบเขตการวิจัย

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศนอร์เวย์ ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศประเทศแคนาดา และประเทศไทย เนื่องจากในกฎหมายของประเทศนอร์เวย์ ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศแคนาดา มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ส่งผลทำให้ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะทำให้ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

4. วิธีกรวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิธีวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ตลอดจนวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative research) จากข้อมูลในเอกสารโดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งศึกษากฎหมายอื่นๆ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องในการค้นคว้าทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลทางการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อไป

5. ผลการวิจัย

5.1 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองและการบริหารเป็นเป้าหมายสำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง เป็นแนวคิดที่มีพลวัตการที่รัฐบาลกลางได้ถ่ายโอนอำนาจและกลไกในรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองของรัฐ เพื่อลดสถานะการรวมศูนย์อำนาจและกระจายการจัดบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและครอบคลุมรวมถึงกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ประชากรของตนเอง เป็นการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกบนความอิสระในการตัดสินใจและบริหารท้องถิ่นในการดูแลปกครองตนเอง เพื่อสร้างความตระหนักในทางการเมือง ความเป็นพลเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมภายใต้หลักการปกครองตนเองในการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การกระจายอำนาจภายในรัฐชาติสมัยใหม่มีความสำคัญต่อการแก้ไขข้อจำกัดในมิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการรวมศูนย์อำนาจลักษณะขององค์กรแบบระบบราชการที่ใหญ่โต ไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาและบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนภายในประเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จนเกิดความจำเป็นในการกระจายอำนาจในทางการเมืองการปกครองให้อยู่ในมือขององค์กรหรือสถาบันที่อยู่นอกศูนย์กลางออกไปบนพื้นฐานความจำเป็นความต้องการ และสภาพปัญหาในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง

ความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นผ่านการกระจายอำนาจจากรัฐบาลที่อยู่นอกศูนย์กลางย่อมส่งผลให้เกิดข้อดีและข้อเสีย (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2541)

จากการที่ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ขาดกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนและพัฒนานโยบายและมาตรการในการจัดการกับปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ กำหนดให้มีการจัดทำนโยบาย แอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ที่มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับการจัดรูปแบบอย่างแท้จริงองค์กรทางปกครองยังอาจจัดแบ่งใน รูปของ คณะกรรมการ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ คณะกรรมการความหมายของคำว่า “คณะกรรมการ” ในทางวิชาการ นั้นได้มีผู้ให้นิยามความหมายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2557)

1) คณะกรรมการ คือ กลุ่มของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการบางอย่าง ซึ่งมีลักษณะที่เป็น การกระทำของกลุ่ม (Group Action)

2) คณะกรรมการ คือ กลุ่มบุคคลที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ดำเนินการด้านบริหารบางอย่าง คณะกรรมการนี้ ทำงานเฉพาะแต่ในรูปของกลุ่ม (Group) และต้องการความอิสระในการแลกเปลี่ยนแนวความคิดระหว่างกรรมการด้วยกัน สำนักงานคณะกรรมการมักจะเป็นแบบกำหนดให้ทำงานบางอย่างพิเศษจากงานประจำตามปกติ

3) คณะกรรมการ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบุคคลหรือองค์กร ที่คณะบุคคลนั้นสังกัดอยู่ เพื่อทำหน้าที่ด้วยการประชุมพิจารณาปรึกษาหารือเฉพาะเรื่องหรือที่คณะกรรมการชุดนั้นได้รับมอบหมายแล้วรวบรวมข้อวินิจฉัย หรือข้อเสนอแนะต่อองค์กรนั้น

ดังนั้น จะเห็นว่าแนวคิดการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือการถ่ายโอนกิจการบริหารสาธารณะ บางเรื่องจากรัฐหรือส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระในการปกครองตนเอง พอสมควรจากส่วนกลางโดยการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะในการกระจายอำนาจตามอาณาเขตและการกระจายอำนาจทางเทคนิคในการโอนภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการวางแผนการจัดการและการจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นให้มีอำนาจอิสระในการบริหารการคลังและการเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างเหมาะสมและมีความถูกต้องมากขึ้นตอบสนองได้ตรงตามความต้องการเพราะใกล้ชิดกับปัญหาต่าง ๆ อย่างแท้จริงในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

5.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ

ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ซึ่งจากการศึกษามาตรการกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า มาตรการกฎหมายยังขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งจะควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในส่วนของการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเกิดการตีความกฎหมายรวมถึงบทบัญญัติที่บังคับใช้ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปตลอดจนอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย และแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและแก้ไขให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน

ประเทศนิวซีแลนด์ กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิวซีแลนด์ หน้าที่ของผู้ถือใบอนุญาต เกี่ยวกับธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ผู้รับอนุญาต ผู้จัดการร้าน พนักงานเสิร์ฟ) หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตของร้านที่จำหน่ายหรือจัดหาเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ข้อสำคัญคือ ผู้จัดการร้านมีหน้าที่ที่จะกำหนดแนวปฏิบัติของร้านค้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอันตรายจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (reduction of alcohol-related harm) การห้ามขายหรือจัดหา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่มีการมึนเมา การห้ามขายหรือจัดหาเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์โดยไม่มีใบอนุญาต ความผิดกรณียินยอมให้ผู้ดื่มมีอาการเมา รวมถึงการกำหนดความผิดของผู้รับอนุญาตหรือผู้จัดร้านในกรณีอื่น ๆ ความผิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยปราศจากความ รับผิดชอบ และประเด็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพิจารณาออกใบอนุญาตขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในนิวซีแลนด์ โดยหน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจออก “นโยบายแอลกอฮอล์ท้องถิ่น” (local alcohol policies) (ไพศาล ถิ่นสถิตย์ และ จุมพล แดงสกุล, 2564)

ประเทศนอร์เวย์ ให้ความสำคัญกับกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ Norwegian Directorate for Health and Social Affairs (Helsedirektoratet) ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามผล และปรับปรุงเนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยตลอด มีกลไกการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่ประเทศนอร์เวย์นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บรรลุเป้าหมายได้ กฎหมาย Alcohol Act กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สำหรับประเด็นการโฆษณาเกี่ยวกับการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรีเสียก่อน ซึ่งการโฆษณาสามารถยื่นขอคำอนุญาตผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงการโฆษณา ณ ร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่ม ๆ มีมาตรการห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่เป็นการจูงใจให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น (Norway Alcohol act 2020)

ประเทศแคนาดา มลรัฐออนแทรีโอมีระบบการออกใบอนุญาตเพื่อควบคุมการจำหน่ายและการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหมู่ประชาชนทั่วไป โดยมีการผสมผสานระหว่างการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดย ร้านค้าของรัฐกับร้านค้าของเอกชนทั่วไป และมีมาตรการที่เกี่ยวข้องทั้งในเรื่องของการจำกัดอายุของผู้ซื้อ ข้อกำหนดการให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงมาตรการที่เป็นการกำหนดราคาขั้นต่ำต่อหน่วย เอาไว้ด้วย มลรัฐบริติชโคลัมเบีย มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับมลรัฐและท้องถิ่น โดยกลไกหลักที่สำคัญคือ การควบคุมผ่านระบบของการออกใบอนุญาต ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดให้มีประเภทใบอนุญาตที่หลากหลายตามลักษณะการประกอบกิจการแต่ละประเภท ข้อที่น่าสนใจคือ การทำหน้าที่ขององค์กรที่กำกับดูแลให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งก็คือ Liquor and Cannabis Regulation Branch (LCRB) รวมทั้งได้จัดทำคู่มือเพื่อการปฏิบัติให้ เป็นไปตามกฎหมายสำหรับผู้ประกอบกิจการแต่ละประเภทไว้โดยละเอียด ทำให้ผู้ประกอบการสามารถ ทราบถึงภาระหน้าที่ตามกฎหมายของตนได้อย่างชัดเจน (Canada alcohol act 1990)

จากการศึกษา ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ประเทศไทย มีกฎหมายเกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ” ประกอบด้วย นายรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ นายรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 8 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 2) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (1)
- 3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด 2 คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มาตรา 10 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
- 2) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม
- 3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

- 4) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภค เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

- 5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ให้อิทธิพลเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 16 คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้ง มาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่อ คณะกรรมการ

- 2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับ เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

- 3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และ สิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

- 4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

- 5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

- 6) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

- 7) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไป ให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

- 8) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วน ท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการ พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

- 9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

มาตรา 18 ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

แต่งตั้งหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการ และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคม สงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน ให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา 19 ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา 22 คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือ ฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม
- 2) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การ นำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 3) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อฝึกระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 4) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์
- 5) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม
- 6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การ บริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด มีกฎหมายในการกำหนดมาตรการจากการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

ทำให้พบว่าประเทศไทยมิได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกลไกโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์กรควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยังมีความไม่ชัดเจนใน เรื่องอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนกันในบางเรื่อง นอกจากนี้ ที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติยัง

เปิดช่องให้ธุรกิจเครื่องตี้มแอลกอฮอล์สามารถแทรกแซงนโยบายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ขาดกลไกเชื่อมโยงการทำงานกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นแกนหลักในการสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนและพัฒนานโยบายและมาตรการในการจัดการกับปัญหาจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ที่มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างแท้จริง

ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวกับกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ที่มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ และบรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างแท้จริง

5.3 แนวทางการบัญญัติกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เนื่องจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัวยุติเหตุและอาชญากรรม ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

จากเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ทำให้พบว่าประเทศไทยขาดแนวทางการบัญญัติกฎหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องมีกลไกการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงเห็นควรให้มีการบัญญัติกฎหมายพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เกี่ยวกับกำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ สำหรับประเด็นการโฆษณาเกี่ยวกับการผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาต

ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยยังขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งจะควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ทั้งในส่วนของการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเกิดการตีความกฎหมายรวมถึงบทบัญญัติที่บังคับใช้ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางการปฏิบัติงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการกฎหมายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและแก้ไขให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน

6. อภิปรายผล

จากการพิจารณาศึกษาถึงการที่ประเทศไทยประสบปัญหาจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาครอบครัว ปัญหาในด้านอุบัติเหตุและอาชญากรรมซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ได้มีการกำหนดมาตรการต่างๆในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยควรปรับปรุงบทนิยาม องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดต่างๆ และอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รักษาการ รวมทั้งของโครงสร้างของสำนักงาน บทบัญญัติการโฆษณา การส่งเสริมและสนับสนุนบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษ เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจโทษและพิษภัยของการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

6.1 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติจากการที่ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลักษณะของการกระจายอำนาจ หมายถึง การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรัฐกระจายอำนาจให้เป็นอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง การเงินการคลัง และการบริหารตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการประชาชน และส่งเสริมให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ทำให้ขาดกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนและพัฒนานโยบายและมาตรการในการจัดการกับปัญหาจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น มีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ที่มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่นขาดประสิทธิผล และไม่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับการจัดรูปแบบอย่างแท้จริงองค์กรทางปกครองยังอาจจัดแบ่งในรูปของ คณะกรรมการ

ดังนั้น ประเทศไทย ควรมีตรากฎหมาย มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการกำหนดกฎหมายกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ บรรลุเป้าหมายได้ กฎหมาย กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์

6.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ

การบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ไม่สามารถที่จะควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นให้ตรงตามวัตถุประสงค์และตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ ด้วยเหตุจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยกันหลายประการ ทั้งจากตัวบทกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ สภาพแวดล้อมของสังคมในแต่ละภูมิภาค วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมท้องถิ่นชนบทและสังคมเมืองที่มีความแตกต่างกัน ประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีความเสมอภาค ยุติธรรม และทัดเทียมกันในสังคม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย รวมถึงนโยบายของรัฐยังมีประเด็นปัญหาตามนโยบายเปิดประเทศเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ แนวมาตรการต่างๆ ที่รัฐออกมาควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ยังไม่มีผลการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ทำให้พบว่าประเทศไทยได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกลไกโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์กรควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์และยังมีความไม่ชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนกันในเรื่อง นอกจากนี้ที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติยังเปิดช่องให้ธุรกิจเครื่องตี้มแอลกอฮอล์สามารถแทรกแซงนโยบายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ชาติกลไกเชื่อมโยงการทำงานกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นแกนหลักในการสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนและพัฒนานโยบายและมาตรการในการจัดการกับปัญหาจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในระดับท้องถิ่น มีกลไกการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจ กำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างแท้จริง

ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวกับกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีอิสระในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ มีการทำงานแบบแยกส่วนเป็นเอกเทศจากกันส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ และบรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างแท้จริง

6.3 แนวทางการบัญญัติกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ทำให้พบว่าประเทศไทยขาดแนวทางการบัญญัติกฎหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนของคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องมีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ บรรลุเป้าหมายได้ กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ สำหรับประเด็นการโฆษณาเกี่ยวกับการผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาต

ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยยังขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งจะควบคุมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ทั้งในส่วนของการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเกิดการตีความกฎหมายรวมถึงบทบัญญัติที่บังคับใช้ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย และแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการกฎหมายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและแก้ไขให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ควรมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการกำหนดกฎหมายกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บรรลุเป้าหมายได้ กฎหมาย กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

7.2 นำเอาแนวทางของประเทศนอร์เวย์ที่ให้ความสำคัญกับกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ Norwegian Directorate for Health and Social Affairs (Helsedirektoratet) ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามผล และปรับปรุงเนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยตลอด มีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระ ในการตัดสินใจกำหนดแผนเพื่อการบริหารจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญที่ประเทศนอร์เวย์นำมาใช้เพื่อให้การจัดการปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บรรลุเป้าหมายได้ กฎหมาย Alcohol Act กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายแอลกอฮอล์ระดับท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สำหรับประเด็นการโฆษณาเกี่ยวกับการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาต จากคณะกรรมการเสียก่อน ซึ่งการโฆษณาสามารถยื่นขอคำอนุญาตผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงการโฆษณา ณ ร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่ม ๆ มีมาตรการห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่เป็นการจูงใจให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น

7.3 การออกกฎหมายโดยกำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกนโยบายแอลกอฮอล์ท้องถิ่นการห้ามขายหรือจัดหา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่มีอาการเมามา การห้ามขายหรือจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่มี ใบอนุญาต ความผิดกรณียินยอมให้ผู้ดื่มมีอาการเมามา รวมถึงการกำหนดความผิดของผู้จำหน่ายหรือผู้จัดร้านในกรณีอื่น ๆ ความผิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยปราศจากความ รับผิดชอบ และประเด็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพิจารณาออกใบอนุญาตขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

8. เอกสารอ้างอิง

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2541). **หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับ บริการสาธารณะ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์ และ จุมพล แดงสกุล (2564). รายงานวิจัยโครงการ“ศึกษากฎหมายและนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างประเทศ เพื่อเสนอแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. (สิงหาคม 2564) สนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.).
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2557). **คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารการประกอบสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

canada alcohol act 1990

Norway Alcohol act 2020